

Hoe zeg je dat ook al weer...?

Dit keer begin ik met een gezegde dat zowel in het Noors als in het Nederlands bestaat: **'Nød lærer naken kvinne å spinne'**.

Als Nederlandse vertaling heb ik twee mogelijkheden gevonden: 'Nood leert bidden' en 'Nood maakt vindingrijk'. Een letterlijke vertaling van het Noors is 'Nood leert naakte vrouw spinnen'.

Naken is dus naakt / bloot / kaal (van bomen)

Splitter naken is spier- / poedelnaakt

De hadde nettopp flyttet inn, så rommene og veggene var fortsatt nakne (...er hangt nog niets aan de wanden).

Det er den nakne sannhet (...de naakte waarheid)

Een synoniem van naken is bar, een woord dat meerdere betekenissen heeft:

1. bar in de betekenis van bloot / puur / kaal

Det var ganske kjølig, likevel gikk han ute med bar overkropp (...met ontbloot bovenlijf).

Fra toppen av fjellet kikket vi ut på et bart landskap (... een kaal landschap).

Han drakk alltid whiskyen bar (...pure whisky).

Den blomsten blomstrer på bar kvist (...bloeit voor de boom blad krijgt).

På grunn av dårlige tider mistet han jobben og står nå på bar bakke (...zit nu aan de grond).

Det var tidlig om våren, men marken begynte å bli bar (...er ontstonden kale plekken, zonder sneeuw).

Familien var svært fattig, og som barn måtte han ofte gå barbeint til skolen (... blootsvoets).

Da han hørte skytingen sprang han for bare livet (...hij rende voor zijn leven).

Bare kan ook betekenen: niets anders dan/slechts enkel. Bij voorbeeld: *Han løp ut i bare skjorta* (Hij liep naar buiten slechts gekleed in zijn overhemd).

Bare *han ser en hund, blir han livredd* (Hij wordt al bang als hij een hond ziet).

Eksamensoppgaven var så lett som bare det (...was zo makkelijk als wat).

2. bar in de betekenis bar /café

Spionene møttes alltid i en bestemt bar litt utenfor sentrum av byen.

De sto ofte ved baren og snakket sammen (...aan de toog).

Petter står bak bardisken (Petter staat achter de bar).

3. bar in de betekenis van dennentakken met de naalden eraan

Min mor, og mange med henne, plukket alltid bar til jul og la foran ytterdøra så en kunne børste av snøen på sko og støvler før en gikk inn.

4. bar als onvoltooid verleden tijd van å bære (bærer –bar –har båret).
Han bar alltid på en ryggsekk når han gikk til butikken for å handle.

Het Nederlands bar is in het Noors *ille / fæl / fryktelig / jævlig* (het laatste woord is meer een vloek en betekent zoiets als duivels).

Voorbeelden:

In de winter kan het bar koud worden in plaatsen als Tynset, Trysil en op Finnmarksvidda (*...på flere steder i Norge kan det bli sprengkaldt / råkaldt*).

De vluchtelingen leven onder bar slechte omstandigheden (*Flyktnigene lever under dødsdårlige / fryktelige forhold*).

Het is bar en boos (*Det er virkelig forferdelig / Det er for jævlig*).

Bron: Verschillende woorden- en grammaticaboeken

SdV